

Hrvatska udruga školskih knjižničara

Državni stručni skup za školske knjižničare *Sine qua non školskih knjižnica*

Zadar, 24. - 25. listopada 2014.

Osnaživanje učenika: suvremeni koncepti djelovanja školske knjižnice

Dr. sc. Ivanka Stričević
Odjel za informacijske znanosti
Sveučilište u Zadru
istricev@unizd.hr

Što mi želimo da
školska knjižnica
bude?

Zašto razvijamo
zbirke, uređujemo
prostor, provodimo
programe?

- ▶ Školska knjižnica pruža obavijesti i spoznaje bitne za uspješno **uključivanje u suvremeno društvo koje se temelji na znanju i informacijama**. Školska knjižnica omogućuje učenicima stjecanje vještina za **doživotno učenje**, razvija njihovu **maštu** i pomaže im da postanu **odgovorni građani** (*UNESCO-v Manifest za školske knjižnice iz 1999.*)

 - ▶ CILJ – osnažiti učenika da kritički misli, vješto istražuje, služi se informacijama na etičan način i želi čitati i učiti

 - ▶ **ŠTO JE POTREBNO:**
 - ▶ Izvori (učenje, užitek čitanja)
 - ▶ Pristup (koji prati razvoj tehnologija)
 - ▶ Poučavanje pristupanju i postupanju s izvorima / stvaranje novog znanja
 - ▶ Poticanje na čitanje i istraživanje
 - ▶ Suradnja (u i izvan škole)
-

Broj nabavljenih knjiga/časopisa...?

Veličina fonda?

Broj održanih aktivnosti?

Posjećenost knjižnice?

Broj sati....?

Izlazne vrijednosti (*output*)

Ishodi (*outcomes*)

Pismeni učenici (različite vrste pismenosti)

Čitatelji (i pasionirani čitatelji)

Učenici koji znaju pristupiti i postupati s informacijama

Učenici osnaženi za različite stilove učenja i za samostalno učenje

Društveno kompetentni učenici

Ishodi učenja – obrazovanje temeljeno na ishodima učenja

- ▶ Ishodi učenja - operacionalizacija kompetencija kako bi one bile izravno primjenjive u obrazovnoj i društvenoj sredini
 - ▶ Određenja:
 - ▶ IU opisuju što se od učenika očekuje da zna, razumije i da može učiniti nakon uspješnog završetka procesa učenja
 - ▶ mjerna jedinica za osiguravanje postignuća i prepoznavanje rezultata učenja
 - ▶ promjene kod pojedinca ili koristi koje slijede kao rezultat učenja
 - ▶ jednoznačno određenje razine i dubine stečene kompetencije
 - ▶ operacionalizacija kompetencija pomoću aktivnosti koje se mogu opažati i mjeriti
 - ▶ **Mjerljivost** koja će pokazati u kojoj je mjeri ostvaren cilj učenja i poučavanja
-

-
- ▶ Učenje – ključni pojam ako se polazi od ishoda
 - ▶ Učenje je promjena, nadogradnja i (samo)osnaživanje
 - ▶ Veza školske knjižnice i učenja
 - veza između informacija i stvaranja novog znanja

resursi

viši oblici mišljenja
temeljeni na razumijevanju

knjižničar ima u rukama ključ stvaranja novog znanja

Informacijska pismenost – nije problem pristup – problem je što učenik čini s informacijama

Razumije li ono što čita

Na temelju čega zaključuje

Kako analizira, sažima, vrednuje...

Kako iz više izvora i informacija stvara vlastito mišljenje i stavove, argumentira i suprostavlja argumente

- ▶ Informacije nisu dovoljne – dostupnost informacija razvija copy/paste (ne)kulturu
 - Zamijeniti ju kreativnim rješavanjem problema i istraživačkim učenjem
-

▶ Školska knjižnica usko je vezana uz okruženje u kojem djeluje

▶ Strategije poučavanja u školi

- ▶ Problemska nastava
- ▶ Istraživačka nastava
- ▶ Projektna nastava

Deklarativna ili
stvarna
usmjerenost na
ishode učenja?

▶ Školska knjižnica: podjela na tri djelatnosti

- ▶ Odgojno-obrazovna djelatnost
- ▶ Stručno-knjižnična djelatnost
- ▶ Kulturna i javna djelatnost

Uolikoj mjeri ova podjela u praksi usmjerava orijentiranost na sustav i poslove, a ne na učenika?

-
- ▶ Glavni cilj školske knjižnice je
 - > osnažiti učenika za istraživačko učenje sada i tijekom života
 - Kako znamo da ishodi učenja koje očekujemo vode cjeloživotnom učenju?
 - Što su učenici naučili u okviru kompetencije za cjeloživotno učenje “znati učiti”?
 - Po čemu znam da “moja školska knjižnica pridonosi planiranim/željenim ishodima učenja”?

indikatori i mjerenje

Školski knjižničar koji svoj rad temelji na ishodima učenja ...

- ▶ Planira sekvence u kojima je jasno naznačen očekivani ishod
 - ▶ “Učenik će biti sposoban...”
 - ▶ “Učenik će iskazivati interes za...”
 - ▶ “Učenik će svjesno...”
- ▶ Ostvaruje svoj program
- ▶ Bilježi promjene
 - ▶ “Učenik prepoznaje ... definira ... pronalazi...”
 - ▶ “Učenik može...”
 - ▶ “Učenik koristi...”
 - ▶ “Učenik iskazuje interes za...”
- ▶ Uvijek pitanje – Po čemu znamo da knjižnica pridonosi ishodima učenja?

Stoga...

- ▶ Planiranje rada suvremene školske knjižnice ne polazi od tema i sadržaja, nego od očekivanih ishoda učenja
 - ▶ Na razini cjelokupnog obrazovnog programa
 - ▶ Na razini pojedinih sekvenci (aktivnosti, jedinica učenja)

cilj →

→ *operacionalizacija kroz očekivane ishode*

→ *sadržaji rada*

- ▶ Kurikulski pristup podrazumijeva ishode kao polazište i omogućava da ishodi školske knjižnice budu u suglasju s ishodima učenja na razini cijelog kurikula
-

-
- ▶ **Vrednovanje** rada školske knjižnice polazi od pokazatelja promjene u očekivanim ishodima sa stajališta učenika
 - ▶ Pismeni učenici
 - ▶ Zainteresirani čitatelji
 - ▶ Učenici koji znaju pristupiti i postupati s informacijama
 - ▶ Učenici osnaženi za različite stilove učenja i za samostalno učenje
 - ▶ Učenici koji imaju pozitivne stavove prema učenju i iskazuju interes
 - ▶ Učenici koji imaju razvijene i primjenjuju društvene kompetencije
-

-
- ▶ Rad s nastavnicima
 - ▶ Kad bi netko upitao učitelje u mojoj školi čemu služi školska knjižnica, oni bi rekli ...
 - ▶ Kad bi netko upitao učitelje u mojoj školi u čemu školska knjižnica pomaže njima, oni bi rekli ...
 - ▶ Kad bi netko upitao učitelje u mojoj školi u čemu školska knjižnica pomaže učenicima, oni bi rekli ...

 - ▶ Kad bi netko upitao **učenike** u mojoj školi čemu služi školska knjižnica, oni bi rekli...

?

hvala!
pitanja?
